

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Kuntosalipalvelu, avustajakoira, kohtuullinen mukautus, kohtuullinen aika, toimivalta

Diaarinumero: 5xx/2018

Antopäivä: xx.xx.2020

Hakija katsoi, että kuntokeskus oli syrjinyt häntä hänen vammaisuutensa perusteella, kun yrityksestä on ilmoitettu hänelle, ettei kuntokeskukseen voinut tuoda hänen avustajakoiraansa muiden asiakkaiden mahdollisten allergioiden vuoksi.

Kuntokeskus oli ilmoittanut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle antamassaan vastauksessa, että hakija oli tervetullut avustajakoiransa kanssa kuntokeskukseen niinä aikoina, kun kuntosalilla on paikalla henkilökuntaa eli maanantaista keskiviikkoon klo 16–19. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi näin ollen, että avustajakoiran ottaminen mukaan kuntokeskukseen olisi yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettu tavoin asiallinen, tarvittava ja kohtuullinen keino turvata hakijan mahdollisuus saada vastaajan yleisesti tarjoamia kuntosalipalveluja kuntokeskuksessa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta totesi, että kuntokeskus oli ilmoittanut toteuttavansa hakijan mukauttamispyynnön noin kaksi ja puoli kuukautta sen jälkeen, kun hakija oli esittänyt pyynnön. Ottaen huomioon, että hakijan tarvitsema mukautus eli avustajakoiran mukaan ottamisen salliminen kuntokeskuksen tiloihin ei edellyttänyt vastaajalta muita toimenpiteitä lautakunta katsoi, ettei kuntokeskus ollut toteuttanut hakijan pyyntöä yhdenvertaisuuslain esitoissa tarkoitettussa kohtuullisessa ajassa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi kuntokeskuksen evänneen hakijalta yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitetun kohtuullisen mukautuksen, kun se ei ollut toteuttanut pyydettyä mukautusta kohtuullisessa ajassa ja kielsi vastaajaa uusimasta hakijan syrjintää.

(lainvoimainen)

Asian tausta

Hakija lähetti 12.9.2018 kuntokeskuksen asiakaspalveluun sähköpostiviestin, jossa hän kertoi liikkuvansa liikuntarajoitteensa vuoksi avustajakoiran kanssa ja kysyi, voiko kuntokeskukseen ottaa mukaan avustajakoiran. Asiakaspalvelusta vastattiin hänelle, ettei kuntokeskukseen voi tuoda eläimiä muiden asiakkaiden mahdollisten allergioiden vuoksi.

Avustajakoira on fyysisesti toimintarajoitteisen henkilön apuväline ja henkilökohtainen hyötykoira, joka avustaa liikuntarajoitteista käyttäjäänsä päivittäisissä toimissa. Koirat koulutetaan kunkin koirankäyttäjän yksilöllisiä tarpeita vastaaviksi. Avustajakoira voi edistää ja ylläpitää kokonaisvaltaista toimintakykyä psyykkisesti, fyysisesti ja sosiaalisesti. Invalidiliiton myöntämät avustajakoirat ovat sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:n avustusten turvin ostettuja ja liiton omistamia koiria. (www.invalidiliitto.fi)

Hakijan vaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta velvoittaa vastaajan korjaamaan kuntokeskuksen portit sellaisiksi, että jokainen terve tai vammainen henkilö voi halutessaan käyttää kyseistä kuntosalia. Hän vaatii kohtuullisen korvauksen kokemastaan syrjinnästä ja siitä, että hän joutuu maksamaan suurempaa kuntosalimaksua muualle.

Hakijan vaatimusten perusteet

Hakijalla on diagnosoitu erilaisia sairauksia, joiden vuoksi hän käyttää liikkumisensa apuna keppiä, rollaattoria tai avustajakoiraa. Hän tarvitsee avustajakoiransa apua liikkumisensa lisäksi myös muun muassa nostamisessa, viemisessä ja jumppamatolta nousemisessa. Kuntosalilla, jossa hakija käy, koira odottaa häntä omalla alueellaan rauhallisesti maaten. Pukuhuoneessa koira odottaa häntä inva-huoneessa, jos sellainen on. Huoneen oveen laitetaan lappu, jossa todetaan, että ”huoneessa on avustajakoira, ethän häiritse”. Jos tiloissa ei ole inva-huonetta, koira odottaa hakijaa hänen peseytymisensä ja pukeutumisensa ajan pukuhuoneessa omalla alustallaan. Jos samaan tilaan tulee allerginen henkilö, tämä ottaa tarvittaessa lisää lääkettä. Hän katsoo, että olisi kohtuutonta, että hänen olisi ajettava inva-varusteisella autollaan tai matkapalvelutaksilla ensin kuntosalille ja sen jälkeen kotiinsa hakemaan koiransa, jotta hän voisi kuntosalilla käymisen jälkeen hoitaa muita asioita.

Hakija katsoo, että vastaaja on syrjinyt häntä hänen vammaisuutensa perusteella, kun yrityksestä on ilmoitettu hänelle, ettei kuntokeskukseen voi tuoda eläimiä muiden asiakkaiden mahdollisten allergioiden vuoksi. Hakija kokee tulleen asiassa loukatuksi ja että hänen mahdollisuuttaan valita kuntosalia on rajoitettu. Hän katsoo, ettei hän voi tehdä vammaisena henkilönä vertailuja kuntosalien kesken, vaan hän joutuu vastaajan menettelyn vuoksi maksamaan kuukaudessa yli 50 % enemmän kuin mitä hän joutuisi maksamaan kuntokeskuksen asiakkaana. Hän toteaa, että hän voisi ajoittaa kuntosalikäyntinsä maanantaista keskiviikkoon klo 16–19 väliseen aikaan, jolloin salilla on paikalla valmentaja.

Hakija toteaa, että rakennukseen, jossa kuntokeskus sijaitsee, on tehty vuonna 2018 mittava remonti. Hänen mukaansa rakennuksen sisäänkäynnin edustalla olevalle, 10 cm korkealle betonitasanteelle saisi liuskan pienin kustannuksin. Hän katsoo, että 1.1.2018 voimaan tulleen, rakennuksen esteettömyydestä annetun asetuksen nojalla rakennuksesta olisi tullut tehdä remontin yhteydessä esteetön.

Hakija on liittänyt hakemukseensa yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston erityisasiantuntijalta saamansa sähköpostiviestit (19.9.2018 ja 20.9.2018), jotka liittyvät hakemuksessa tarkoitetun asian käsittelyyn ja selvittämiseen yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistossa. Erityisasiantuntijan hakijalle 19.9.2018 lähettämästä sähköpostiviestistä ilmenee erityisasiantuntijan olleen asiassa puhelimitse yhteydessä kuntokeskuksen toimitusjohtajaan. Viestin mukaan toimitusjohtaja suhtautui kielteisesti avustajakoiran tai pyörätuolin kanssa liikkuvan henkilön ottamiseen kuntokeskuksen asiakkaaksi katsoen, että olisi kohtuutonta vaatia yhtiötä muuttamaan kuntokeskuksen konseptia ja rakentaa sisäänkäsky esteettömäksi. Toimitusjohtaja katsoi, että liikuntavammaisen asiakkaan ottaminen johtaisi myös siihen, että heidän olisi palkattava henkilö kuntokeskukseen töihin, mikä ei muuten olisi tarpeellista. Erityisasiantuntijan hakijalle 20.9.2018 lähettämästä

viestistä ilmeni, että vastaajan asianajaja oli ollut häneen yhteydessä ja ilmoittanut vastaajan ryhtyvän selvittämään liikuntavammaisen henkilön mahdollisuutta tulla kuntokeskuksen asiakkaaksi.

Vastaajan vastaus

Vastaaja kiistää menetelleensä asiassa syrjivästi.

Vastaajan vastauksen perustelut

Vastaaja toteaa, että kuntokeskus täyttää hakemuksessa kuvatut edellytykset, sillä hakija voi harjoitella kuntosalilla maanantaista keskiviikkoon klo 16–19, kuten hän on itse ehdottanut. Tällöin myös hänen opaskoiransa on tervetullut kuntosalin tiloihin. Opaskoiralle on paikka kuntosalin odotustilassa.

Vastaajan mukaan kuntokeskuksen tilojen remontille myönnettiin 14.6.2018 rakennuslupa. Remontti toteutettiin loppukesästä 2018. Kuntosalitilat rakennettiin myönnetyn rakennusluvan mukaisesti, ja esteettömyysvaatimukset ratkaistiin tuolloin. Kuntosalin ulko-ovella on vastoin hakijan käsitystä luiska, joka mahdollistaa salille tulon niin rollaattorilla kuin pyörätuolillakin niinä aikoina, kun salilla on henkilökuntaa eli klo 16–19. Asiakkaille on myös järjestetty mahdollisuus käyttää kyseisenä aikana rakennuksen yleistä esteetöntä wc:tä. Kuntosalin liikkumismahdollisuuksia tullaan edelleen parantamaan. Esteettömyyden vaatimukset on näin ollen toteutettu riittävällä tavalla.

Vastaaja on 24.10.2018 tarjoutunut kustantamaan hakijalle erityisenä mukautustoimena kuntosaliasiakkuuden tämän valitsemalla kuntosalilla samassa kaupungissa. Hakija ei ole vastannut vastaajan tarjoukseen annettuun määräaikaan (3.11.2018) mennessä.

Esittelijän esitys

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta kieltää vastaajaa uusimasta hakijaan kohdistunutta syrjintää. Lautakunta jättää toimivaltaansa kuulumattomina tutkimatta hakijan korvausvaatimuksen ja vaatimuksen velvoittaa vastaaja korjaamaan kuntokeskuksen portin toisenlaiseksi.

Kysymyksenasettelu

Asiassa on syrjintäväitteen osalta arvioitava, onko vastaaja syrjinyt hakijaa kuntosalipalvelussa. Tältä osin tulee arvioitavaksi, onko vastaaja laiminlyönyt järjestää hakijalle kohtuullisen mukautuksen kohtuullisessa ajassa. Asiassa on lisäksi arvioitavana, onko yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla toimivalta velvoittaa vastaaja korjaamaan kuntokeskuksen sisäänkäynnin ja käsitellä hakijan korvausvaatimusta.

Perustelut

Sovellettavat säännökset

Yhdenvertaisuuslain soveltamisala

Yhdenvertaisuuslakia (1325/2014) sovelletaan sen 2 §:n 1 momentin mukaan julkisessa ja yksityisessä toiminnassa. Lain 4 §:n 4 momentin mukaan

tavaroiden tai palvelujen tarjoajalla tarkoitetaan laissa sitä, joka ammattimaisesti tarjoaa tavaroita tai palveluja yleisesti saataville.

Syrjinnän kieltö

Yhdenvertaisuuslain 8 §:n 1 momentin mukaan ketään ei saa syrjiä iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

Syrjintä on kielletty riippumatta siitä, perustuuko se henkilöä itseään vai jotakuta toista koskevaan tosiseikkaan tai oletukseen. Pykälän 2 momentin mukaan välittömän ja välillisen syrjinnän lisäksi mainitussa laissa tarkoitettua syrjintää on häirintä, kohtuullisten mukautusten epääminen sekä ohje tai käsky syrjiä.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan syrjintäkiellosta ei johdu velvollisuutta kohdella ihmisiä eri tavoin näiden henkilökohtaisten tarpeiden edellyttämällä tavalla, jollei kyse ole yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettua vammaisen henkilön tarvitsemasta kohtuullisesta mukautuksesta (HE 19/2014 vp, s. 70).

Kohtuulliset mukautukset

Yhdenvertaisuuslain 15 §:n 1 momentin mukaan muun muassa tavaroiden tai palvelujen tarjoajan on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenvertaisesti muiden kanssa saada yleisesti tarjolla olevia tavaroita ja palveluita. Pykälän 2 momentin mukaan mukautusten kohtuullisuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen ihmisen tarpeiden lisäksi 1 momentissa tarkoitetun toimijan koko, taloudellinen asema, toiminnan luonne ja laajuus sekä mukautusten arvioidut kustannukset ja mukautuksia varten saatavissa oleva tuki.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan kohtuullisten mukautusten tulee olla kulloisessakin tilanteessa tarvittavia. Toimenpide on ”tarvittava” esimerkiksi silloin, kun jokin palvelu ei ole vammaisen ihmisen saatavilla muihin henkilöihin verrattuna vastaavalla tavalla ilman mukautusta. Sääntely ei edellytä, että olosuhteet, joissa esimerkiksi palveluja tarjotaan, ovat kohtuullisten mukautusten tekemisen jälkeen vammaisille ihmisille täsmälleen samanaiset kuin muille asiakkaille. Olennaista on, että palvelut tulevat mukautuksilla vammaisten ihmisten saataville. (HE 19/2014 vp, s. 79-80.)

Mukautukset voidaan toteuttaa tapauskohtaisesti ja siten olosuhteista riippuen eri tavoin. Mukautuksen kohtuullisuudella tarkoitetaan yhtäältä sitä, että mukautuksista ei saa koitua kohtuutonta taloudellista tai muunlaista rasitetta, ja toisaalta sitä, että mukautusten tulee vammaisten ihmisten näkökulmasta kohtuullisella tavalla toteuttaa heidän yhdenvertaiset mahdollisuutensa saada esimerkiksi palveluja. (HE 19/2014 vp, s. 70 ja 79-81)

Mukautusten luonteeseen kuuluu se, että niiden toteuttaminen ei muodostu kohtuuttomaksi. Selvää on, että mukautusten toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset ja muut merkitykselliset seikat huomioon ottaen kohtuuttomaksi muodostuvien mukautusten tekemiseen ei ole velvollisuutta. Mukautusten tulee siten olla tarkoituksenmukaisia ja turvallisia. Mukautuksista ei siten saa aiheutua vahingon vaaraa. Asianmukaisuusvaatimus pitää sisällään ajatuksen toimenpiteiden tehokkuudesta ja käytännöllisyydestä. Toimenpiteen tulee vastata vammaisen ihmisen tarpeeseen, se tulee toteuttaa kohtuullisessa ajassa mukauttamispyyntöä esittämisestä, ja sen tulee olla käytännön näkökulmasta olosuhteisiin soveltuva. (HE 19/2014 vp, s. 79-80)

Kohtuulliset mukautukset on käsitteellisesti erotettava yleis- ja pysyväisluonteisista esteettömyystoimenpiteistä, joista säädetään muualla lainsäädännössä. Rakennetun ympäristön ja rakentamisen esteettömyys perustuu maankäyttö- ja rakennuslainsäädännössä asetetuille tavoitteille. (HE 19/2014 s. 37 ja 79)

Suomessa lailla 10.6.2016 voimaansaatetun YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen (26/2016, vammaisyleissopimus) 2 artiklan mukaan kohtuullisella mukauttamisella tarkoitetaan tarvittaessa yksittäistapauksessa toteutettavia tarpeellisia ja asianmukaisia muutoksia ja järjestelyjä, joilla ei aiheuteta suhteetonta tai kohtuutonta rasitetta ja joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden mahdollisuus nauttia tai käyttää kaikkia ihmisoikeuksia ja perusvapauksia yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Vammaisyleissopimuksen toteutumista valvovan komitean mukaan kohtuullisella mukauttamisella pyritään saavuttamaan yksilökohtainen oikeudenmukaisuus varmistamalla syrjimättömyys tai yhdenvertaisuus ja ottamalla huomioon yksittäisen henkilön ihmisarvo, itsemääräämisoikeus ja valinnat. (Vammaisten henkilöiden oikeuksien komitean yleiskommentti nro 2 (2014), kohdat 25, 26 ja 29)

Syrjintäolettaja

Yhdenvertaisuuslain 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan syrjintäolettaja syntyy, jos vireillepanijan esittämien tai muiden asiaa käsiteltäessä esiin tulleiden seikkojen perusteella voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun. Ensisijaisesti vireillepanijan on esitettävä sellaista näyttöä tapahtumien kulusta tai muusta tosiseikastosta, jonka perusteella asiaa objektiivisesti arvioiden voidaan olettaa syrjinnän kieltoa rikotun. Pelkkä väite tai epäily syrjinnän kiellon rikkomisesta ei riitä olettaman syntymiseen. (HE 19/2014 vp, s. 93)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivalta

Yhdenvertaisuuslain 20 §:n mukaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi vahvistaa osapuolten välisen sovinnon syrjintää tai vastatoimia koskevassa asiassa; antaa tuomioistuimen, yhdenvertaisuusvaltuutetun tai muun viranomaisen taikka yhdenvertaisuutta edistävän yhteisön pyynnöstä lausunnon yhdenvertaisuuslain tulkinnan kannalta merkittävästä asiasta; kieltää muissa kuin työsuojeluviranomaisen toimivaltaan kyseisen lain 22 §:n mukaan kuuluvissa asioissa asianomaista jatkamasta tai uusimasta syrjintää tai vastatoimia; määrätä asianomaisen ryhtymään kohtuullisessa määräajassa toimenpiteisiin yhdenvertaisuuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseksi sekä asettaa antamansa kiellon tai määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Yhdenvertaisuuslain 26 §:n 1 momentin mukaan hyvitystä sekä syrjivien ehtojen mitättömäksi julistamista voi käräjäoikeudessa vaatia se, joka katsoo joutuneensa syrjityksi tai vastatoimien kohteeksi.

Oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 5 luvun 1 §:n mukaan riita-asia pannaan vireille käräjäoikeuden kansliaan toimitettavalla kirjallisella haastehakemuksella.

Asian arviointi

Kohtuulliset mukautukset

Syrjintäolettan syntyminen

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että syrjintäolettan syntymiseksi on ensisijaisesti hakijan velvollisuus esittää sellaista selvitystä seikoista, joihin hänen vaatimuksensa perustuu. Pelkkä väite tai epäily syrjinnän kiellon rikkomisesta eivät riitä olettan syntymiseen.

Saadun selvityksen mukaan hakijalla on diagnosoitu sairauksia, joiden johdosta hänellä on fyysisiä toimintarajoitteita. Selvityksen perusteella yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että hakija on yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettu vammaisen henkilö. Asiassa on seuraavaksi arvioitava, edellyttäisikö hakijan mahdollisuus käyttää vastaajan kuntosalipalveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa mainitussa pykälässä tarkoitettuja kohtuullisia mukautuksia.

Hakija kertoo käyttävänsä toimintarajoitteidensa vuoksi liikkumisensa tukena tilanteesta riippuen joko avustajakoira, keppiä tai rollaattoria. Hän tarvitsee avustajakoiran apua esimerkiksi jumppamatolta nousemiseen.

Ottaen huomioon hakijan toimintarajoitteista ja hänen avustajakoiransa käyttötarpeesta saadun selvityksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että avustajakoiran ottaminen mukaan kuntokeskuksen tiloihin olisi hakijan kannalta yhdenvertaisuuslain 15 §:n 1 momentissa tarkoitettu tavoin asianmukainen ja tarvittava järjestely, jotta hän voisi käyttää vastaajan kuntosalipalveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa.

Ottaen huomioon hakijan edellä selostetun tarpeen yhdenvertaisuuslain 15 §:n 1 momentissa tarkoitetulle järjestelylle sekä kuntokeskuksen kieltäytymisen tällaisen järjestämisestä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että asiassa on syntynyt oletettava kohtuullisen mukautuksen epäämisestä.

Syrjintäoletettaman kumoaminen

Vastaajan on syrjintäoletettaman kumotakseen osoitettava, ettei syrjinnän kieltä ole rikottu. Vastaaja voi esimerkiksi osoittaa, ettei mukautus olisi yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettu tavoin asiallinen, tarvittava tai kohtuullinen.

Hakija tiedusteli 12.9.2018 sähköpostitse kuntokeskukselta mahdollisuutta käyttää 24.9.2018 avattavaa kuntosalia avustajakoiransa kanssa. Hän sai samana päivänä kuntokeskuksen asiakaspalvelusta vastauksen, ettei kuntosalille voi tuoda mitään eläimiä. Kuntokeskus lähetti 24.10.2018 hakijalle kirjeen, jossa se ilmoitti korvaavansa hakijalle kuntosalikortin tämän valitsemalla kuntosalilla.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, ettei se, että kuntokeskus on tarjoutunut maksamaan hakijan kuntosalikortin jollekin toiselle kuntosalille, ole käsillä olevassa asiassa yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettu kohtuullinen mukautus, koska se ei mahdollista sitä, että hakija voisi käyttää valitsemansa kuntokeskuksen palveluja yhdenvertaisesti muiden kanssa. Kuntokeskus ei siten ole toteuttanut hakijan mukauttamispyyntöä vielä 24.10.2018.

Kuntokeskus on ilmoittanut yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle 30.11.2018 antamassaan vastauksessa, että hakija on tervetullut avustajakoiransa kanssa kuntokeskukseen niinä aikoina, kun kuntosalilla on paikalla henkilökuntaa eli maanantaista keskiviikkoon klo 16–19. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo näin ollen, että avustajakoiran ottaminen mukaan kuntokeskukseen olisi yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitettu tavoin asiallinen, tarvittava ja kohtuullinen keino turvata hakijan mahdollisuus saada vastaajan yleisesti tarjoamia kuntosalipalveluja kuntokeskuksessa.

Yhdenvertaisuuslain esitöiden mukaan kohtuullinen mukautus on toteutettava kohtuullisessa ajassa mukauttamispyynnön esittämisestä. Asiassa on arvioitava, onko kuntokeskus toteuttanut hakijan mukauttamispyynnön tällaisessa ajassa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta toteaa, että kuntokeskus on ilmoittanut toteuttavansa hakijan mukauttamispyynnön noin kaksi ja puoli kuukautta sen jälkeen, kun hakija on esittänyt pyynnön. Ottaen huomioon, että hakijan tarvitsema mukautus eli avustajakoiran mukaan ottamisen salliminen kuntokeskuksen tiloihin ei edellyttänyt vastaajalta muita toimenpiteitä lautakunta katsoo, ettei kuntokeskus ole toteuttanut hakijan pyyntöä yhdenvertaisuuslain esitöissä tarkoitetussa kohtuullisessa ajassa.

Johtopäätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo kuntokeskuksen evänneen hakijalta yhdenvertaisuuslain 15 §:ssä tarkoitetun kohtuullisen mukautuksen, kun se ei ole toteuttanut hakijan tarvitsemaa mukautusta kohtuullisessa ajassa. Lautakunta kieltää vastaajaa uusimasta hakijan syrjintää.

Korjaus- ja korvausvaatimukset

Hakija vaatii, että yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta velvoittaa vastaajan korjaamaan kuntokeskuksen portit sellaisiksi, että jokainen terve tai vammainen henkilö voi halutessaan käyttää kyseistä kuntosalia. Lisäksi hän vaatii lautakuntaa määräämään hänelle kohtuullisen korvauksen hänen kokemastaan syrjinnästä ja siitä, että hän joutuu maksamaan suurempaa kuntosalimaksua muualle.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan toimivallasta säädetään yhdenvertaisuuslain 20 §:ssa. Pykälässä ei ole säädetty lautakunnalle toimivaltaa määrätä asianomaisia muihin toimenpiteisiin kuin yhdenvertaisuuslaissa säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseen. Lautakunnalle ei ole myöskään säädetty toimivaltaa määrätä hyvitystä tai muita korvauksia. Lain 26 §:n 1 momentin mukaan se, joka katsoo joutuneensa syrjityksi, voi vaatia hyvitystä käräjäoikeudessa.

Edellä todetun perusteella yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei sillä ole toimivaltaa käsitellä hakijan korjaus- ja korvausvaatimuksia. Hakemus on näin ollen jätettävä näiltä osin tutkimatta.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esityksen.

Lainkohdat

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 2 § 1 momentti, 4 § 4 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentit, 15 §:n 1 ja 2 momentit, 20 §, 26 § 1 momentti ja 28 §

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (SopS 26-27/2016) 2 artikla ja 5 artikla 2 kohta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakuohjaus liitteenä

Asian ovat päättäneet Tuomas Ojanen (puheenjohtaja), Tatu Hyttinen, Paula Ilveskivi, Pirkko Mahlamäki ja Jukka Siro. Asian esittelijänä Hanna Kiiskinen.